

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egy száma ára - - - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

UJVIDÉK, 1909. szeptember 2. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi és anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket
 lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

A vallás és a nemzet.

Eldönthetetlen kérdés, vajon az egyéni becsület, vagy a vallásos meggyőződés, maga a hit, a féltékenyebben őrzött, legegységibb sajátossága-e az embernek? szőnyegre, meghesztelés tárgyává vajmi ritkán kerül így szembe állítva e két kérdés, bárha külön külön személyekkel és eseményekkel vonatkozásban és kapcsolatban elég gyakran halljuk emlegetni. Az igaz, hogy gyakorlati jelentősége nincs is ez elme-futtatásoknak, hiszen annyi sok és változatos, személyünkkel, életünkkel kapcsolatos dolog kell, hogy foglalkoztasson, a mitől valójában nem értünk reá önmagunknak feladott tételekkel bibelődni.

Abban általánosságban megegyezünk, hogy a hit valami olyan csodálatos balzsam, mely minden sebet begyógyít s a hitelenség az a mérge, mely elhervasztja az öröm virágait s megöli az emberi hivatásról, az ember magasabb rendeltetéséről a bölcsék és jók által vallott sok ezeréves felfogást. Viszont az egyéni becsület értéke és becsé csak külső formában, embertársainknak ró-lunk megalkotott véleményében és kifejezésre juttatott tényében külsőtől csak hatásából következtethetünk arra, a mit mindannyiunkban éreztünk kellene, hogy mit érzünk, mennyi a becsületünk.

Csak hogy éppen az a csodálatos s tegyük hozzá, már is általános, hogy vagy egyéni becsületünk értéke, valamint a vallásos meggyőződésünk teljes, nem önmagunkból kiváltak, érzés és lelki világunk bensősége által áthatott, hanem változó felfogások, különböző törekvések által irányított. Azon becsület megítélésénél, a mindent átható szeretet minden vallás alapdogmájaként az ember és embertársak közötti ellentétek surló malomkővé közé kerül, ez koptatja, porlasztja, bomlasztja ezt is, azt is annyi ebben a gyarlóság és tökéletlenség.

Jelszavak uralkodnak. Ádáz gyűlölettel, makacs elszántsággal küzd, gyáláz és becstelenít felfogás, irány, ellenkező meggyőződés. Különböző ösvényeken járva, egymás törekvéseit idegen szemmel nézve, hatalmi célokat hajszolva, az önzés utvesztő ingoványaira tévedve sem ad visszhangot lelkünkben az egymást megbecsülés őszintesége,

a szeretet szava, melyet annyiszor hallunk, de melegét vajmi ritkán érezzük.

A hit, a vallás, mit kinek-kinek legbensőbb lelki meggyőződése politikai eszközzé tett és a szenvedély izzó kohójában nem tart semmit oly csekélynek vagy jelentéktelennek, melyet kisebb-nagyobb mértékben fel ne használjon, ha azt hiszi róla, hogy ezzel magának használni tud. A hazafias érzés, a faji hovatartozóság, a nemzetiségi származás, a családi kötetlek mind-mind kisértítve, felhasználva vannak, mikor vallási eszmék zászlaját lobogtatva elhangzik a szózat, mely védelemért eseng, segítséget hív s harcra, küzdelemre tömörül.

Boldog ország, melynek nemzeti érzése, nyelve, vallása, hagyományai egységesek; boldog állampolgárok, kik a nemzeti állam egységében birják és tudják hitbeli meggyőződésük biztosítékát s mély gyökerű, erős törzsű, széles lombozatú az a vallás, mely a nemzet multjából szívja az életerőt, a valódi liberalizmus levegőjében nőhet fel s napfényt, harmatot a felvilágosulás egeről kap. De ahol nyelvi, nemzetiségi aspirációk nyugózik le a hitbeli meggyőződésnek önkényű felesapódó lángját, ahol az egyházszervezet vagy a dogmák átítatják a vallásgyakorlat módját és eszközeit, ahol megkülönböztetés és ezzel együtt járó kiváltság erőszakolt túltengése mindenáron érvényesülni kíván s harcra hív, ellenállásra, letörésre szólít, ott a visszafejlődés következik el. A visszafejlődés, mely az emberi társadalmat is döngetni kész, mikor az emberiséget átölelő, egyenlősítő szeretet piedestálját akarja megmozdítani, rombol, pusztít anélkül, hogy ujat, jobbat, megfelelőbbet alkotni képes lenne. Izzó zsarátnokot dob a gyulékony anyag közé, felkavar emberi szenvedélyeket, éles vassal piakkal alig beheggedt sebeket, életre kelt már-már szunnyadó érzéseket: embert ember ellen, hazafit honpolgárral szemben, egy nemzet tagját ugyanazon nemzet tagja ellenében izgat, mikor azt állítja, hogy a szeretet talpkövéen áll, vallásos meggyőződését hirdeti csak és jogát akarja gyakorolni.

Am tegye. Kétségtelen joga van hozzá. Hiszen a liberalizmus leg-elemibb követelménye az, hogy minden állampolgárnak biztosítani kell azokat a jogokat és jogosítványokat, melyek a vallás szabad és akadálytalan gyakorlatára vonatkoznak. De csak eddig. A

hittérítés kora lejárt. Eszközei elavultak védekezni szükség nincs. A felvilágosodottság napsugara behatol a legsötétebb helyre is és éltető melege életre kelti az erőket, nyílt kihívás kiállást provokál, védekezés ellenállásra hív. Jogokat kisajátítani, történelmi valótlan-ságokat színigazságként hirdetni a civilizáció eredményeit lefoglalni, az egyedül üdvözítő és uralkodónak vallott dogmákat mindenkivel szemben kényszerítőleg felállítani lehet mosolyra keltő törekvés, cselekedet és szólam értelmes ember előtt, de a veszedelmes játék a nagy tömeggel szemben, melyet vallási meggyőződésével akar megragadni s a hit mszteriumai, a lelki világ annyi ezer szálával és kötetlékével, magának a vallás mikénti gyakorlatának eszközei által még mindig fogva tart.

A szeretet a megváltó talizmán. A szeretet pedig mindnyájunkkal közös. Nemzet, nemzetiség, faj, vallás, származás és nem különbséget nem tesz.

Egy mindig aktuális kérdésről.

A magyar iparpártolás.

Országszerte hangzik a panasz, hogy a kisiparosok helyzete egyre rosszabbodik a mindig súlyosbodó megélhetési viszonyok miatt. Mindenfelé azokat a szomorú kijelentéseket hallani, hogy a *kisipar* veszendőben van és kérelhetetlenül elpusztul, ha gyors segítség nem érkezik.

Legtöbbször a gyáripar rohamos fejlődését kárhoztatják, mely a kisiparosnak kiveszi a szájából a kenyeret. A magyar kisiparosok helyzetének rosszabbra fordulását azonban nem a gyáripar idézte elő, hanem az, hogy városaink fejlődésükben megakadtak s hogy a fogyasztók ahelyett, hogy szaporodtak volna, egyre fogynak. De leginkább annak tulajdonítható a kisipar hanyatlása, hogy a közönség a kedvező közlekedési utak segítségével inkább idegenben szerzi be szükségleteit, mint idehaza.

Pedig nem is olyan régen a legszebb hazafias erények közé tartozott a magyar iparpártolás és fennen hangoztatták a felbuzdult honfiak és honleányok, hogy a magyar iparpártolása szent kötelessége minden magyar-nak, még ha drágább és silányabb is a magyar áru, mint a külföldi.

Ma már nyomát is alig találjuk ennek a hazafias lelkesedésnek. Ellobbant, mint a szalmaláng, mint minden magyar törekvés és a

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
 VI. Dalmok-utca 12. sz.
 Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

magyar iparpártolás az idők folyamán odaformálódott, hogy pártolják a magyar ipart, ha az olyan versenyképes mint a külföldi és ráadásul még olcsóbb is.

Ez azonban ma még keresztülvihetetlen törekvés és csak arra jó, hogy az álhazafiak kibujhassanak a magyar iparpártolás alól. Szóval ma ismét ott tartunk, mint évtizedekkel ezelőtt. Ujból a külföldi áru hódít az egész magyar piacon, ugyanígy, hogy a magyar emberek kilenczted része tetőtől-talpig külföldi ruházati cikkeket visel. S ezek a külföldi cikkek csak azért árulhatók, mert nagy közönségük van az országban, amely keresi és vásárolja azokat. A lapok hirdetési rovataiban ott találhatjuk a külföldi hirdető egész sorát, akik bizonyára nem hirdetnének Magyarországon, ha nem tapasztalnák, hogy az itteni fogyasztás az ő részükre kitünő hasznos talaj.

S ez a szomorú jelenség legfőképpen a magyar nembánomságnak tulajdonítható. A lelkes és hazafias beszéd csak kiáltó szó volt mindig a pusztában, mely sohasem bírta a közönséget hosszabb időre magával ragadni.

Pedig aki a külkereskedelmi forgalmunk árustatiszkájában lapozgatna, olyan adatokat találhatna benne, amelyek valósággal megdöbbenének. Milliók és milliók mennek külföldre olyan árucikkért, amelyek itthon is ugyanolyan árban és minőségben kaphatók. Akárhányszor hoztatnak messze idegenből olyan iparcikket, amelyet itthon is, talán éppen a szomszéd utcában, hasonló vagy még jobb kivitelbeu készit valamely itt adózó magyar iparos.

Még jó szerencse, hogy vannak a magyar iparcikknek is pártfogói, akik nem dobálóznak se a pénzzel, se a hazafias frázisokkal, hanem mint magyar emberek pártolják a magyar ember munkáját.

Ez a kicsiny, de lelkes tábor tartja bennünk a reményt, hogy eljön az idő, amikor a magyar közönség is tudatára ébred annak, hogy valóságos hazaárulást követ el, amikor idegen népek termelését pártolva, idegen országok vagyonát szaporítja szülőhazájának a rovására.

Csakis ha tudatára ébred ennek, remélhetjük az ország boldogulását, melynek egyetlen biztos feltétele a magyar iparpártolás.

N. M.

HIREK.

Személyi hír. Csarsch Dezső, a kir. törvényszék elnöke szabadságáról haza érkezett s hivatalát aug. 31-én vette át.

Főispánunk szomloutja. Dr. Balla Aladár főispán, hogy a szabadságideje alatt végzett városi építkezések állapotáról személyes meggyőződést szerezzen, e héten megsejmelte úgy a limánál, mint a vár. kórháznál, ártézi fürdőnél st. folyó munkálatokat s a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján megelégedését és elismerését fejezte ki a munkálatok haladása és eredménye felett.

Bortermelők figyelmebe. Akik saját termésü boruk fogyasztására a törvényben biztosított kedvezményt igénybe óhajtják venni, ez uton figyelmeztetnek, hogy ez iránti igényüket f. szeptember 15-ig a városházán bejelenteni annál inkább el ne mulasszák, mivel különben a kedvezménytől elesnek.

Áthelyezés. Hámos Nándor, a kir. kat. magyar főgimnáziumnak egy a tanulók, mint a sportvilág felnőttéi előtt kedvelt tornatanítója Budapestre helyeztetett át.

Az ujvidéki zsidóság ünnepe. Már lapunk múlt számában részletesen ismertettük a

templomavatás alkalmával összeállított ünnepi sorrendet. Ebben benne van a 8-án este 8 órakor a Récsey szálló nagy termében rendezendő diszvasora, melyhez a belépőjegyek az izraelita hitközség irodájában válthatók meg terítékenként 7 koronáért. Megjegyzendő, hogy ezen a banketten hölgyek is mint résztvevők is, szívesen láttanak.

Halálos veszedelem. Hofmann Mátyás kir. főgimn. tanár aug. 28-án délután a szabad Dunában fürödvén, majdnem áldozatul esett. Jóllehet ügyes uszó, ezuttal uszás közben hirtelen erőit veszítve, már-már a vízbe fuladt, ha rögtön segítség nincs kéznél, mely a veszedelmes helyzetet átlátva, a biztos elmerüléstől megmentette.

Lövészet. A polg. lövöldében aug. 29-én összesen 510 lövés tétetett a 150 m. távol 5 körü rendes céllapokra s ez alkalommal díjat nyert, még pedig: a) mély lövésért: Wachtl Imre, Hesz Fr., Lobenstein K. (szeg), Emberi M., Burmann S., id. Zambauer Ág. (ötös), Derner L., Aranyos (négyesért); b) találó lövésért: Hesz Fr. ^{12/35}, Emberi M. ^{12/27}, Lobenstein K. ^{12/24}. — Vasárnap, szept. 5-én a lövöldei szüreti mulatság alkalmából kacsalövészet lesz, még pedig 5 körü, 150 m. távol — kacsát ábrázoló — céllapokra.

A „Báró Hirsch“ Jótékonyági egyesület helybéli fiókja f. é. augusztus hó 29-én tartotta választmányi ülését, mely alkalommal Hámos Nándor gimnáziumi tornatanító mint titkár leköszönt állásáról, mert Budapestre lón áthelyezve. Az elnöklő Harlikovics Lajos al-elnök, sajnálattal vette tudomásul e lemondást, mert ily lelkiismeretes és ügybuzgó titkára még nem volt a helybéli fióknak és indítványozta, hogy a választmány jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánítsa a titkár kiváló érdemeiért, a ki a humánus intézményt teljes szívvvel és lélekkel szolgálta; a választmány egyhangulag zajos éljenzéssel fogadta ezen indítványt. A központ a szolgálai állást az összes fiókoknál, egy a helybelinél is beszűntette. A befizetések postachequek-ek utján, az értesítések szintén posta utján nyomtatványok és levelező lapok utján történnek.

Tanév előtt. Ugy a közép- mint a polgári és elemi iskolákban megkezdődtek a jövő 1909—10. évi tanévre a beiratások, ami már első nap is, szept. 1-én mozgalmasabbá, élénkebbé tette városunk képét.

Családi estély. Az ujvidéki keresztény társadalom-tudományi Lyceum f. szeptember hó 31-én a belvárosi kat. olvasóköri helyiségeiben — kedélyesnek és élvezetesnek ígérkező családi estélyt rendez.

Eljegyzés. Neupauer István kereskedő egyet váltott Táborosky Katica kisasszonnyal Szabadkáról.

Disznótör. Geiger József polgártársunk e hó 4-én vendéglő helyiségeiben disznótort rendez, mely annyival inkább megérdemli a látogatást, mivel kitünő, hamisítatlan italokról, fehér, siller és vörös borokról is bőven történt gondoskodás.

Házasság. Dr. Szántó Aladár f. hó 12-én, vasárnap lép házasságra Kispesten Rothfeld Micikével.

Távuszás. Szép látványban volt része e napokban a ribnyáki szőlők lakóinak. Ugyanis két fiatal tanuló Manojlovics György 11 éves és Szubotits György 15 éves fiuk először a szőlők alatt átúszták a széles és meglehetősen sebes Dunát, majd a hozzájuk csatlakozott Manojlovics Gédó 10 éves tanulóval Kamenicától le Péterváradig 4 kilométer utat tettek meg uszva. A bátor fiukat a közönség zajos ovációkban részesítette.

Legénykedés. Mazány István első körü legényt pár hét előtt elverték második körü legények, úgy hogy szenvedett sérüléseiből csak rövid idő előtt gyógyult ki. Nem volt neki elég ez, bosszút kívánt állani akkori bántalmazóin, de vesztére. Vasárnap éjjel több társával nekiindult bántalmazóit felkeresni. A lovag utcában azután összetalálkozott Csipő János, Cséki Dávid és Simon Péter második körü legényekkel, kik közül Mazány azonnal Simonra támadt és őt fejbe szurta, de Cséki sem hagyta társát, hanem ugyancsak bicskát rántva Mazányra támadt és azt úgy összeszurta, hogy balkarjára nyomorék marad.

Névmagyarosítás. Auspitz Márton *ujvidéki* lakos vezetéknevét „Hajdu“-ra változtatta belügyminiszeri engedéllyel.

Életmentő flu. Benez bácsföldvári vendéglősnek 7 éves Józsi fiacskája a fürdőház dobogójáról horgászott; horgászás közben kiskilott kezei közül egy halacska s midőn utána kapott, megcsuszott és a fürdőház dobogójáról a nyílt esatornába bukott. Már-már fuldokolni kezdett, midőn segélykiáltásaira Balassa Pál 11 éves gimnázista kifutott a fürdőházból s utána ugorván, a biztos halál torkából mentette ki a fuldokló kis fiut.

Égő asszony. Nagyon rossz, de általános szokás, hogy legtöbb ember az *égő gyufát eldobja*, ahelyett hogy tüzet eltaposná. Ez a rossz szokás már többször lett nagy szerencsétlenség okozójává. A napokban is egy bácsföldvári asszony majdnem életével fizette meg e gondatlanságot. Ugyanis az országos vásáron járva, egy eldobott gyufától tüzet fogott a szoknyájára, mit az asszony s a körülállók is már csak akkor vettek észre, midőn lángra kapott a könnyű nyári ruha. Az asszony persze futni kezdett, mi még jobban élesztette a tüzet, de szerencsére az egyik sátorból ponyvát terítettek az égő asszonyra s elfojtották a tüzet. A halálra ijedt szerencsétlen asszony súlyos égési sebeket szenvedett.

Egy öreg ember rejtélyes halála. Brand Péter apatini jómódu öreg gazda a napokban kora reggel szekéren kiment a kenderázatóhoz. Tíz óra felé arra járó emberek szétroncsolt agygyal találták az ut mentén. A kocsi és lovakat nem találták meg s így több mint valószínű, hogy a lovak megbokrosodtak s a szerencsétlen öreg kibukott a kocsiból.

A dunapataj-bajai h. é. vasut építése, valamint a kiskörös bajai h. é. vasut építése is nem sokára megkezdődik, mert a két vasut engedélyesei, nevezetesen Fekete Adolf és gróf Teleky József nagybirtokos engedményesek között a két vonal irányára végleges megállapodás jött létre. A megállapodás lényege az, hogy Bajától Hajósig közös vonalat építenek és Hajósnál elágazva vezet majd egyik vonal Kiskörösig, illetve Dunapatajig.

Jubiláló színész. Baján Polgár Károly szintársulatánál f. aug. 24-én Horváth Ferenc nyugalmazott színész 60 éves jubileumát ünnepelték meg. A jubiléns „Legjobb az egyenes ut“ c. vígjátékban lépett fel.

Két dudás egy csárdában. Gruber Ferenc szabadkai táncitanító a nyáron tartott tánckurzus befejezéséül mult héten virágestélyt akart rendezni Kossuthfalván és négytagu cigánybandát vitt magával Szabadkáról. Ámde a kossuthfalvaiaknak nem kellett a szabadkai banda, mert szerintük az övék jobban huzza. Minthogy Gruber ragaszkodott az ő bandájához, a szabadkai cigányok kezdtek muzsikálni. Ekkor a kossuthfalvaiak otthagyták a báltermet s egy másik szobába vonulván, mindkét helyen szolt a muzsika, de olyan örületes

hangversen
békítőként
nyok megf
kossuthfalv
tették a tá

Fe

17645. 1

Kig

Verse

Ujvid

ros tulaj

fürdőt 6

ből 1909

után 4 ó

zart aján

A be

dasági ü

betekint

detnek.

Felh

fürdőjét

városi p

képesért

letett 20

tával va

zart aján

ber hé

polgárm

Aján

felajánla

kiírva ki

Az

ajánlatte

ismeri e

meri. Er

leti rész

tanu elő

Csa

vétetni,

vagy en

melyek

pecsétte

polgárm

ártézi f

1900. sz

felírassa

vetlenül

A v

azok ige

Az

hatóság

erőre em

A v

jogot, h

felajánl

választh

A p

hogy a f

költség

gőzfürd

és 21 l

tozik eg

hangversenyben, hogy a rendőrségnek kellett békitóként közbelépni, mert a szabadkai cigányok megfutottak a harcterről s most már a kossuthfalvaiak a maguk bandája mellett lejtették a táncot.

Nyilt-tér.

Reggeli előtt 1 pohár Rohitschi „Tempel-forrás” jöltevéleg hat a vesékre, étvágyat gerjeszt és az anyagcserét előmozdítja „Styriaforrás” különben hasonló, de erősebb hatású.

Nagybani raktár Magyarországra:
Hoffmann József Budapest, V. Báthory utca 8. 1-3

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

17645. 16884. szám.

Kig. 1909.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város közönsége a város tulajdonát képező, újonnan épült ártézi fürdőt 6-12 évre bérbeadni óhajtván, e célból 1909. évi szeptember hó 25. napján délután 4 órakor a városház kis tanácstermében zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

A bérlet részletes feltételei a város gazdasági ügyosztályában a hivatalos órák alatt betekintheők és érdeklődőknek meg is küldetnek.

Felhívtnak mindazok, akik a város ártézi fürdőt bérbe venni szándékoznak, hogy a városi pénztárnál készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban előzőleg már bánatpénzzel letett 2000 (kettőezer) koronáról szóló nyugtával vagy postai feladó bevénynyel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1909. évi szeptember hé 24. napjának déli 12 óráig a város polgármesterénél nyujtsák be.

Ajánlattevők kötelesek ajánlataikban a felajánlandó évi bért számokkal és szavakkal kiírva kitenni.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a bérleti részletes feltételeket ismeri és azokat magára kötelezőknek elismeri. Ennek jeléül köteles ajánlattevő a bérleti részletes feltételeknek egy példányát két tanu előtt aláírni és az ajánlathoz hozzacsatolni.

Csak oly ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni, a melyekben 20,000 (huszezer) korona vagy ennél nagyobb bér ajánlatik fel s a melyek szabályszerűen kiállítva és aláírva, pecséttel lezárva és „Ujvidék szab. kir. város polgármesterének Ujvidék” Ajánlat a városi ártézi fürdő bérlete tárgyában a 16884/kig. 1900. számú versenyárgyalási hirdetményre felirással ellátva és borítékba helyezve közvetlenül vagy posta útján adatnak be.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a törvényhatósági bizottság döntő határozatának jogerőre emelkedéseig kötelezettségben maradnak.

A város közönsége fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között a felajánlott bérre való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A pályázók tájékoztatásul megjegyezzük, hogy a fürdő, mely körülbelül 300.000 korona költséggel épült, egy 50 öltöző fürkével bíró gőzfürdőből, 4 luxuskádfürdőből, 15 I. osztályú és 21 II. osztályú kádfürdőből áll, hozzá tartozik egy orvosi rendelő szoba és előszoba,

egy vendéglői helyiség, vendéglői lakással, mellékhelyiségekkel s 4 nagyobb vendégszobával. A fürdőt a 195 méter mélységből fakadó ártézi kut vize táplálja.

A víz vegyelemzésének eredménye a következő:

1 liter vízben van:

Ca O	0.04270 gr.
Mg O	0.03663 "
Cl	0.31240 "
S O3	0.00045 "
Si O2	0.02640 "
Kötött C O2	0.25234 "
Nm20	0.54543 "
K20	0.00796 "
I.	0.00070 "
N H4	0.00085 "
Félig kötött és szabad C O2	0.27284 "

Ha ezen közvetlenül meghatározott alkotórészeket sokkal egyesítjük, következő összetett nyerjük:

1 liter vízben van:

Ca O03	0.07625 gr.
Mg O03	0.07692 "
Na Cl	0.50250 "
Na 2CO3	0.43001 "
Na 2SO4	0.00079 "
Na 2 Si O3	0.05368 "
K Cl	0.01217 "
N H 4 Cl	0.00250 "
K I.	0.00100 "

összesen: 1.15582 gr.

Félig kötött és szabad szénsav 137.9 cm³ Az egy liter vízben közvetlenül meghatározott szilárd részek összege 1.17140 gr. mely a számított értéktől 0.01572 gr. eltérést mutat, melyet a vízben foglalt szerves anyagok idéznek főleg elő, továbbá azon alkotórészek, melyekre az elemzés nem volt tekintettel.

A víz lugossági foka 12.35, összes keménysége 940 német fok.

A vegyész véleménye szerint ez az első ártézi kut, melyben jód van és mennyisége ugyanannyi mint 10 literben a margitszigeti vízben, a jód mennyisége mindenesetre tetemesen több, mint a híres lipiki jódosvízben.

Az ujvidéki ártézi-víz az eddigi tapasztalatok szerint jóhatású volt esuzos, köszvényes bántalmaknál, ischiásnál és ízületi izzadámanynoknál.

A régi primitív berendezésű 10 káddal felszerelt fürdőben évi 23-25000 fürdő lett kiszolgáltatva.

Az a körülmény, hogy ezen régi fürdő úgy a helybeli mint a vidéki közönség érdekeit olyannyira ki nem elégítette, hogy naponként számos érdeklődő hely szűke miatt fürdőhöz nem juthatott, valamint az a tapasztalat, hogy ez az érdeklődés évről-évre nagyobb és nagyobb arányokat ölt, indította a város közönségét arra, hogy annak helyébe a leirt modern berendezésű új fürdőt és ezt környezőleg egy 10 holdas parkot létesítsen.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1909. évi augusztus hó 24. napján tartott üléséből:

Profuma Béla,
alpolgármester.

1-3

9081 sz. 1909. tkv.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja részvénytársaságnak budapesti cég végrehajthatónak, Popics Milos (nős Csonkity Draginyával) zsabylai lakos végrehajtást szenvedett ellen 69 kor. 42 fillér tőke s jár. iránt folytatott végrehajtási ügyében, nem különben az 1881. évi LX. tc. 166-167 §-a értelmében ezennel csatlakozottnak kimondott Szkandarszki Szimának 136 kor., Mihajlov Kosztának 130 kor., Weisz Ignácnak 120 kor., zsabylai első takarékpénztár részvénytársaságnak 537 kor., szerb segélyző és takarékszövetkezetnek 110 kor., 90 kor., szerb hitelegylet mint szövetkezetnek 340 kor., Fischer M. Jakabnak 217 kor., 130 kor. és járulékaiból álló követelésének behajtása végett az ujvidéki kir. törvényszék és a titeli kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság területén

I. a zsabylai 763 számú telekkönyvi betétben A. I. 184 sorsz. 8558, 8559, 8560, 8561/1 hrszú 432 négyszögöl, 148 négyszögöl, 705 négyszögöl, 1 hold 1011 négyszögöl szántó

936 kor. kikiáltási árban becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni. Megjegyeztetik, hogy az árverés a Popics Jovának ingatlan 1/4 részére C 2 sorszám alatt bekebelezett szolgálmi joggal terhelt és amennyiben azonban a szolgálmi joggal terhelt ingatlan a szolgálmi jog fentartásával olyan árban adatnék el, mely a szolgálom telekkönyvbe jegyzését megelőző tehertételek fedezésére szükséges és ezennel 820 koronában megállapított összeget meg nem ütné, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a szolgálmi jog fentartása nélkül nyomban elérvezetetik.

Határnapul 1909. szept. hó 24-ik napjának d. u. 3 órája Zsabya községhezhoz kitűzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon becsáron alul is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, a melynek 10%-át venni szándékozik készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. é. 3333. számú I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-ának értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. XXX tc. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezők bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles vevő ha magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908. évi XLI. tc. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad s az árverésben, mely haladéktalanul folytatattik, részt nem vehet.

Az ingatlanok a kikiáltási ár felénél a többi a két harmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

A vevő köteles az árverési vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 5 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt a a titeli kir. adóhivatal mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Titelen, 1909. évi május hó 5-én.

Dr. Wagner,
kir. albiró.

Eladó könyvtár.

2000 kötet szépirodalmi és tudományos munka nagyrészt díszkötésben eladó.

Bővebb értesítés nyerhető Csajági tanítótól Kulán. 1-2

ELADÓ.

A Szabó István-féle, alkotmány-utca 64. számú ház, mely 5 szobából s a hozzá tartozó mellékhelyiségekből áll, valamint az új kórház átellenében levő 1. sz. öreg telep szabadkézből előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet nyujt Nagy Sándor a város-házán.

SZULTÁN FORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bőr- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetételek következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknel, csúzos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutus bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22.
Kútkezelőség: EPERJES.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy hosszú éveken át fenálló **fegyver-üzletemet** a temerini-utca 12. sz. házból a **Kossuth Lajos-utca 30. számú r. kat. hitközségi épületbe** helyeztem át, ahol nemcsak minden rendszerű és fajtájú **fegyvert és föltényeket**, hanem e szakba vágó mindennemű **sport-árakat** is tartok, ezenkívül pedig **Javításokat** is elvállalok s azokat gyorsan és megbízhatóan végezem.

A temerini-utcában eddigelé fenállott főüzlet a műhely mellett ugyanott mint **flókiüzlet** továbbra is fenmarad, minek szives tudomásul vételét kérem.

Jó osaládból tanonc azonnal felvétetik.

Teljes tisztelettel

Burmann Sándor

fegyverműves Ujvidék.

cs. és kir. löpor áru.

10-12

Arjegyzékek ingyen és portómentesen.

Matkovits

szobafestő
és mázó

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEPLOMHÁZ.

Szőlőtelepemet eladom.

A temerini-uton (a telepen) fekszik, közel a városhoz 3 hold, harmadik éve hogy terem, gyümölcsösrel és dinnyekerttel, 2 házzal és egy fészterrel, kemény anyagból.

Tudakozódní lehet

5-5

Ivkovics Nikolánál,
Ujvidék, Duna-utca 10.

Árverési hirdetmény.

Alulírott esódtömeggondnok a esódválasztl mánytól nyert meghatalmazás alapján ezeneközírré teszi, hogy a vb. Nenadovics Dragutin esódtömegéhez tartozó, a esódleltár 1544., 1545. és 1546. t. a. felvett és 50 k., 40 k. és 200 koronára becsült négykerekű féderes kocsi, paraszt kocsi és féderes szállító kocsi 1909. évi szeptember hó 10-én délután 3 órakor Ujvidéken, Kossuth Lajos-utca 9. szám alatt nyilvános árverésen egyenkint a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Ujvidéken, 1900. évi augusztus 29.

Radovanovics György, ügyvéd,
mint vb Nenadovics Dragutin esódtömeggondnok.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy eddigi lakásomat Attila u. 3. számú házból a Magyar-utca 50. számú házamba helyeztem át.

Tisztelettel

Czoczek János kőművesmester.

Árverési hirdetmény.

Alulírott esódtömeggondnok a esódválasztmánynak 1909. évi augusztus hó 27-én tartott ülésében kapott meghatalmazása alapján ezeneközírré teszi, hogy a vb. Nenadovics Dragutin esódtömegéhez tartozó, a esódleltár 2-1543, 1547-1742 sz. alatt összeírt 20779 k. 98 fillérre becsült áruk és üzleti felszerelvények egy tömegben az ujvidéki kir. törvényszék pertárában 1909. évi szeptember hó 11-én d. u. 1/4 órakor a következő feltételek mellett eladatni fognak:

1. Ajánlattevők kötelesek ajánlataikat 10% bánatpénzzel ellátva zárt borítékban 1909. évi szeptember hó 11-én délelőtt 12 óráig esódtömeggondnok: Radovanovics György ügyvéd kezeihez átadni.

2. A esódleltár és az áruk tömeggondnok közbenjöttével hétköznapon d. u. 3-5 óra között tekinthetők meg.

3. Sem a tömeggondnok, sem a esódválasztmány nem vállal felelősséget az áruk minősége és mennyisége tekintetében.

4. A esódválasztmány fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok bármelyikét elfogadhassa, vagy valamennyit visszautasíthassa s hogy nyomban 1909. szeptember 11-én d. u. 1/4 órakor a kir. törvényszék pertárában nyilvános árverésen adja el a fentjelzett árukat, vagy esetleg másként intézkedhessék.

5. Vevő köteles a vételárat, nyugta bélyegget és vételi illeket ajánlatának elfogadása, vagy árverés esetén nyomban készpénzben a tömeggondnok kezéhez lefizetni.

6. Vevő köteles az árukat és felszerelvényeket legkésőbb 1909. évi szeptember hó 30-ig az üzlet és raktárhelyiségekből elszállítani. Ujvidéken, 1909. augusztus 29-én.

Radovanovics György ügyvéd,
mint vb. Nenadovics Dragutin esódtömeggondnok.

199.

ex. 190.

Szőlő-árverési hirdetmény.

Alulírt kerületi erdőhivatal 1909. évi szeptember 9 én tartandó nyilvános szőlő-árverésen eladja Kamenica község (ezelőtt gróf Karátsonyi) tulajdonát képező *Novo Selo* (kb 20 kat. hold) és *Cardak* (kb 3 kat. hold) szőlőknek ideí termését.

Az árverés reggeli 9 órakor a Novo Selo i szőlőben kezdődik.

Kikiáltási ár Novo Selo-ra 10,430 k. és Cardak részére 1,570 k.

Óvadék a becslési erték 5%-a. Az árverésen elért összeg az árverés után azonnal kifizetendő.

Közelebbi árverési feltételek megtudhatók alulírott erdőhivatalnál és Mitrovicán az erdészeti gazdasági hivatalban.

Kamenica (Szerémm.) 1909 augusztus 26

A péterváradai vagyonközösség ker. erdőhivatala.
2-3

20219. szám.

Kig. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város rendőrségénél 1909 év II-ik felében betöltendő 8 rendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A javadalmazás 720 korona évi fizetés, 60 korona lakbér és ruházat, azonban 1910. évi január 1-től javaslatba hozott 800 korona kezdőfizetés és három. 100 korona ötödévi pótlék és 120, illetve 160 korona lakbér, valamint ruházat

Követelmények: 1) Magyar állampolgárság. 2) 23 éven felüli, 40 éven aluli életkor. 3) Tökéletes egészség, ép és erős testalkat, megfelelő külső és ügyes magatartás. 4) Feddhetetlen előélet, 5) tökéletes bírása a magyar nyelvnek szóban, írásban pedig olykép, hogy a nyert utasításokat feljegyezni és szükség esetén kisebb jelentéseket megtenni képes legyen, 6) legalább is 163 cm. magasság, ez alól kivételnek azok, akik külön képzettségük, nyelvismeretük és kiváló erős testalkatuk által kitűnnek. Azok közül, kik a fentebbi kelékeknek megfelelnek, elsőbbséggel bírnak és pedig a következő sorrendben: a) oly altisztek, kik az 1883. évi II. t. c. alapján is igényel bírnak a közszolgálatban való alkalmazásra, b) olyanok, kik magasabb foku értelmiséggel, több nyelvismerettel bírnak, c) kik a város helyi viszonyaival ismerősek, d) kik a m. kir. esendőrségnél szolgáltak és onnét önként léptek ki.

A pályázati kérvények szabályszerűen felszerelve és pedig azok részéről, akik már szolgálatban állanak, szolgálati uton, 1909. évi szeptember hó 30-ik napjának délelőtti 12 órájáig Ujvidék szab. kir. város polgármesterénél nyújtandók be.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1909. évi augusztus 24.

Profuma Béla,
alpolgármester.

Olvasd!

Olvasd!

A Hadzsits Szvetics-u. 13. és Gyik-u. 11. számú sarokházban több éven át fenálló csinosan berendezett és jóforgalmu

SZATÓCS-ÜZLET
más vállalkozás miatt eladó.
Bővebb a tulajdonosnál.

Eladó ház.

Petőfi-utca 14. sz. Balla-féle ház, 5 szoba, előszoba, konyha, zárt folyosó és istálló és raktárhelyiségekkel szabad kézből rendkívül kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítással Hajós Miksa ur szolgál az Ipar- és Kereskedelmi takarékpénztár titkára Kossuth Lajos-utca 49.

Ugyanott bérbeadó: egy műhelynek is használható szép, tágas raktárhelyiség és egy nagy istálló több lóra.

Weisz és Kesztenbaum hordónagykereskedők Beregszászban. Ajánlanak boros tölgyfahordókat új és használt állapotban 150-300 literig, továbbá használt transzportszeszes hordókat 400-600 literig, ugyszintén raktári hordókat 3000-120.000 literig a legjutányosabb árban. Szives megkeresésekre azonnal válaszolnak. 6-8

Omnibusz.

Egy könnyű járatu, jó karban tartott omnibusz, mely főleg vidéki vendéglősök számára igen alkalmas, szabad kézből, olcsón eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.